

Gazdaság- politikai újságírók tanácskozása

● Budapest (MTI)

Pénteken, a budapesti pártbizottság Villányi úti oktatási igazgatóságán a sajtó, a rádió és a televízió szerkesztői, gazdaságpolitikai újságírói, valamint a budapesti és a megyei pártbizottságok ideológiai titkárai tanácskoztak a gazdaságpolitikai újságírási időszakról.

Az értekezleten megjelent Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, Várkonyi Péter államtitkár, a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatalának elnöke.

Grósz Károly, a Központi Bizottság agitációs és propagandaosztályának vezetője tartott előadást a gazdaságpolitikai újságírási helyzetéről és feladatairól, majd vita következett. A tanácskozás Győri Imre zárszavával ért véget.

Ünnepség

● Budapest (MTI)

Pénteken az MSZBT székházában ünnepségen emlékeztek meg a Szovjetunió című folyóirat magyar nyelvű kiadásának 20. évfordulójáról. A jubileum alkalmából a lap magyar szerkesztőségét az MSZBT országos elnöksége Társaság Aranykoszorús Plakettjével tüntette ki, amelyet Nagy Mária, az MSZBT főtitkára adott át.

Az ünnepségen részt vett a folyóirat moszkvai szerkesztőségének küldöttsége Nyikolaj Matvejevics Gri-bacsovna, a lap főszerkesztőjének, az SZKP KB póttagjának, a szovjet írószövetség titkárnak vezetésével. Az évforduló alkalmából Gri-bacsovna az MSZBT Aranykoszorús Plakettjével tüntette ki.

Befejeződött az emberi jogok bizottságának 43. ülészsaka

Fontos határozatok

● Genf (MTI)

Fontos határozat elfogadásával fejeződött be pénteken Genfben az ENSZ emberi jogok bizottságának 43. ülészsaka. A résztvevők, több nyugati ország negatív álláspontja ellenére, döntő szavazattal elfogadta az emberi jogok durva megsértését Chileben, az Izrael által megszállt arab területeken — beleértve Palesztinát is —, valamint Dél-Afrikában.

Az ülészsakon elfogadott határozat megköveteli a chilei katonai junta az emberi jogok megsértésére, durva megsértésére.

Az Izraellel foglalkozó határozat elítéli és háborús bűntettnek minősíti a megszállt arab területek bekebelezését politikai céljait, ismételt megerősíti a palesztinai arab nép jogát az önrendelkezésre és független, szuverén állam alapítására.

Etiópiában

Folytatódnak a harcok

● Addisz-Abeba (MTI)

Az etiópiai kormány elfogadhatatlannak tartja Szad Barre szomáliai elnöknek azt a felhívását, hogy Ogaden térségében hirdessenek ki tűzszünetet — jelentette ki pénteken este Etiópia római nagykövetségének szóvivője.

Az AFP szerint az etiópiai külügyi szóvivő elmondotta, hogy Szomália „a haretéri helyzet alakulása követke-

tében” kénytelen távozni Ogadenből. Hozzáfűzte: Mogadishu „megértette, hogy elvesztette a háborút”.

*

Etiópiában folytatódnak a Harar tartomány felszabadítását célzó hadműveletek, s a szomáliai egységek rendezetlenül menekülnek a térségből — közölte az országos forradalmi operatív parancsnokság.

Réczei László nyilatkozata

● Budapest (MTI)

Két nagy horderejű esemény, a fajgyűlölet elleni, valamint a fejlődési világkonferencia fémjelzi a Békevilágutakat közeli rendezvényeit — mondotta a Magyar Távirati Iroda munkatársának Réczei László, az Országos Békatanács alelnöke. Nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy az egész világ közvéleményét mozgósító rendezvények előkészítésében és a konferenciák munkájában a magyar békemozgalmak képviselői is fontos szerepet, érdemi munkát vállalnak.

A BVT idei rendezvényei közül kiemelkedik a fajgyűlölet és a faji megkülönböztetés elleni világkonferencia, amelynek május közepén Basel ad otthont. Az Országos Békatanács a baseli világkonferencia előkészítésében ugyanúgy részt vesz, mint a BVT többi nagy rendezvényében. Magyar szakemberek dolgozzák például ki a fajgyűlölet és a béke ellentétének témakörét, s a Tripoliban megrendezendő fejlődési világkonferencián is jelentős szerepet kapott békemozgalmunk két tudósa: Szentcsanak Tamás egyetemi tanár, az MTA Világ-gazdasági Kutató Intézetnek tudományos munkatársa és Szaiz János, a Minisztertanács nemzetközi gazdasági kapcsolatok titkárságának vezetője tudományosan megalapozott munkaalkalmat készít a tanácskozás rendező bizottságának.

A SALT-II. ellenfelei

● Moszkva (TASZSZ)

A hadászati fegyverrendszerek korlátozásáról készülő újabb szovjet-amerikai megállapodás ellen hadakoznak az Egyesült Államokban azok a körök, amelyek önző számítások, vagy megvalósíthatatlan és tartóhatatlan politikai célok fűzők a fegyverkezési hajszafokozásához.

Ezek a körök lényegében nem a Szovjetunió ellen lépnek fel, hanem saját országuk, saját népük ellen, amely objektíve semmivel sem kevésbé érdekelt a hadászati fegyverkezési hajszaf megállításában, mint a szovjet emberek — írja

Vikentyij Matvejev, az Izvesztija politikai hírmagyarázója.

Az újabb SALT-megállapodás ellenzői — írja a hírmagyarázó — különösen aktivizálódtak akkor, amikor feltárták a megegyezés lehetőségét, amikor a Szovjetunió következetes, konstruktív irányvonalának, valamint az amerikai tárgyaló félnek a realizmus és a rugalmasság jelentkező elemeinek eredményeképpen bizonyos előrelépés mutatkozott a nagy jelentőségű, de még össze nem hangolt kérdések megoldásának keresésében.

Az amerikai fél magatartásának következtében a SALT-tárgyalásokon hosszú időn át nem történt haladás. Washingtonban, makacsul elzárkóztak a nagy hatótávolságú szárnyasrakéták korlátozása kérdésének megvitatása elől. Most, amikor egészen összehangolták a korlátozás kérdését, az Egyesült Államokban aktivizálódnak a megállapodás „bírái” s megpróbálják vagy teljes egészében megtorpedózni, vagy gyakorlatilag a lényegétől megfosztani az elért eredményeket.

Az egyenlőség és az azonos biztonság elvein alapuló megállapodás ellenzői azonban más fogásokhoz is folyamodnak, hogy az Egyesült Államoknak egyoldalú előnyöket szerezzenek a Szovjetunió rovására — alapítja meg Matvejev. — Indokolatlanul nagy hangsúlyt adnak a kidolgozás alatt álló szovjet-amerikai megállapodás teljesítése ellenőrzése kérdésének, jóllehet, éppen az Egyesült Államok elnöke volt az, aki a múlt év október közepén elhangzott beszédében rámutatott, hogy a kölcsönös ellenőrzés biztosításának lehetősége.

Az igazság az, hogy az ellenőrzést lényegesen megnehezíti, ha az Egyesült Államokban felülkerekednek azok az erők, amelyek keresztül erőszakolják a szárnyasrakéták gyártásának és elterjesztésének programját, és az új hadászati fegyverfajták és fegyverrendszerek kifejlesztésének más programjait.

Az Egyesült Államokban ugyanakkor nagyon is átlátszó céllal folytatódik az úgynevezett Backfire közep-hatósugarú szovjet bombázók körüli propagandahadjárat. E kampány szervezői a hadászati fegyverrendszerek osztályába sorolják ezt a repülőgéptípust. De vajon akkor mit lehet mondani az amerikai repülőgép-anyahajokról és az Egyesült Államok harcászati légierejének gépeiről, amelyek Nyugat-Európában, a NATO támaszpontjain állomásoznak, ahonnan elérhetik a Szovjetunió területét? — teszi fel a kérdést az Izvesztija hírmagyarázója.

Kubai tudósítások

17. — Milyen eredményekkel dicsekedhetnek a kubai pólósok?

— Az első évemben, tehát 1967-ben Kanadában a panamerikai játékokon a negyedik helyen végeztünk, egy évre rá a mexikói tornán, ahol 16 nemzet válogatottja vett részt, a nyolcadik hely lett a miénk. De ezután már tapasztalatok birtokában jobb eredmények születtek. 1970-ben Panamában, a közép-amerikai játékokat megnyertük, a gólarányra ma is emlékszem, mert igen ritka dolog, 149:1-es eredménnyel kerültünk az első helyre. Fidel Castro hajóval jött elénk, és szeretettel köszöntötte a csapatot, mindenkinek gratulált, jól érezte magát a pólósok között. A párt központi lapja, a Granma is nagy cikkben számolt be a sikerrel. 1971-ben a panamerikai játékokon a második helyet szereztük meg, első az USA legénysége lett. Első kitekintésünk a nagyvilágba az 1972-es olimpia volt Münchenben. Nyolcadikok lettünk, de ezzel az eredménnyel is elégedetten utaztunk vissza Kubába. A következő évben a világbajnokságon Belgrádban elődöntőt játszottunk az olaszokkal, s végül a hatodik helyen végeztünk, ez tényleg sikernek számított. 1974-ben Santo Domingóban, a közép-amerikai játékokat könnyen megnyertük, majd 1975-ben Panamában a harmadik hellyel kellett megelégedni. A Caliban megrendezett világbajnokságon a negyedik helyen végeztünk, majd az Universiadén a második helyre kerültünk. Búszkák voltak a fiúk a sorrendre: 1. Szovjetunió, 2. Kuba, 3. Magyarország. A montreali olimpián a hatodik hely lett a miénk. Egyetlen gólt nem lőtt, hogy nem kerültünk be a négyes döntőbe.

— Mi a titka annak, hogy a semmiből ilyen kiváló vízipólósport születhetett?

— Titok nincsen, de igen sokat áldoznak a sportra Kubában. Nekünk az utánpótlással ma már nincs gondunk. Az utánpótlás — az ifjúsági válogatott csapataink is nemzetközi tornákon általában az első három között szerepelnek, végeznék. Igen alapos a szervezése, minden megyében van pólóiskola, s minden korosztály képviseli magát. A megyékből a legtehetségesebbekből ítélt gyerekek a havannai központi pólóiskolába kerülnek, ahol iskolai tanulmányaikat is folytatják. Az edzők és a játékevezetők rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt. S hadd említem meg, hogy a főiskolán pólós katedra is működik, így az edzők utánpótlása is igen kitűnő. Tehát nincs más titok Kubában sem, mint hogy jól szervezett pólósképzést találhatunk. Ez a szervezet már beolajozott, akkor is szépen működik, ha én nem leszek Kubában. Ezt mondhatom tizesztendő munkámról.

— Hogyan rangsorolná a világ vízipólós csapatait?

— Könnyű a dolog, mert elsőnek van a magyar válogatott, s azután egy kis szűnet, majd több csapat csoportosul, ezek között vannak a kubai fiúk.

— Meddig marad még Kubában?

— Elmult tíz éve, hogy itt vagyok, most egy évvel meghosszabbítottuk a szerződésemet. Többet nem tudok erről mondani.

Tudom, hogy több országból kapott kitűnő ajánlatokat, vegye át a válogatott csapat edzői posztját. De azt is látni Laky Károly szemében, hogy a pesti uszodák világa legalább annyira hiányzik, mint a kubai fiúk lelkes barátsága.

Sport és szórakozás, életkörtől független. A teljességre nem törekedve, érdemes a

kubai emberek hétköznapijába is betekinteni.

A kubaiak vidám emberek. Nem könnyelműek és nem felelőtlenek, hanem a vérükben levő vidámság, ritmus dominál. A havannai karnevál legalább olyan híres és mozgalmas, mint a riói. Talán ez a temperamentum is magyarázza, hogy külön rádiódó szolgálja a muzsikát. Érdekes, hogy a kubaiak között nem hódított a „világot leigázó” beatmuzsika, megmaradtak a rumba, a szamba, a csa-csa-csa, a konga, a szon és a még ritmikusabb mazambique mellett. Minden dallamos, ritmikus.

Paradox a példa, de elmesélem. Amikor vidéki utunkon csatangoltunk, az autóról rádió állandóan a pezsgő rumbákat sugározta. Közben híreket olvastak be. Az egyik híradás alkalmával a kísértőnk, Angela Destrades Rivera halkán mondta, hogy elhunyt Juan Marinello, a kubai nép nagy költője, a kommunista párt Központi Bizottságának tagja. S délután a Jose Martí-emlékműnél ravatalozták föl, majd öt órákor temetik. A kormány e napra nemzeti gyászt rendelt el. Kérdeztem tőle, hogy mit jelent a gyakorlatban a nemzeti gyász. Azt felelte, hogy szesztilalmat, a vígság szünetét erre a napra. A rádió híradása után szamba ritmusai indították a zenei műsort. Kérdőn néztem Angelára. Ez volna a gyász a zenében? Mire ő mindenféle meghökkenés nélkül, sőt szomorkásan mondta, hogy ez bizony szomorú dal, olyan gyászmozsika. Lehet, hogy gyászmozsika, de alighanem csak a szöveg jelenti a szomorkásat. Itt szomorkodni is csak vérszédítő ritmusok kíséretében lehet.

A szabad időt sokféle és -fajta kulturálódási, sportolási és szórakozási lehetőség szolgálja. A havannai közlekedés gyors, megbízható és nem drága. Zömmel angol gyártmányú Leyland buszok közlekednek a városban, légkondicionáló berendezéssel, ami elviselhetővé teszi a nagy hőségben az utazást. Elöl kell felszállni, perselybe dobni a centavót, és a kalauz jegyet ad. A buszmegállástól függetlenül is leszállhat az utas, ha azt előre jelzi a vezetőnek. Olykor a sofőr is leszáll egy csésze frissítőre, vagy kávéra. Senki sem csodálkozik ezen. A taxik zónahatárokon belül közlekednek, de elviszik az utast a város bármely pontjára. Ez a kétélféle közlekedési eszköz található Havannában. A távolsági utazásokat ugyancsak légkondicionált buszok szolgálják, a fővárost és Santiagó de Cubát nyolcsavas autószerda köti majd össze, jelenleg a sztráda egyik oldala készült el, négy-sávos nyomvezetéssel. Ez a távolság körülbelül 1200 kilométer. Egy vasútvonal is végigfutja a keskeny sziget-országot, de a vonat gyöngye alapépitményen cammog, ezért távolabbi utazásokra legalkalmasabb a repülő. Aki teheti, azt veszi igénybe.

Sok a magánautó is Havannában. A forgatagban ott találni az öreg rozoga, de óceánjáró nagyságú amerikai Buickokat, régi Chevroleteket, és mindenféle csotrogányokat. Szerencsére egyre kevesebb van ezekből a roncsautókból. A nagy cukorár-emelkedés következményeként az Argentinában működő Ford-autógyár elárasztotta Kubát a legújabb típusú közepes nagyságú kocsikkal. De sok japán dzsip és teherautó fut az utakon, mint ahogyan egyre több Lada gépkocsi tarkítja az utcai forgalmat, a régi típusú Volga kocsik mellett. Persze van ott mindenféle más típus, még Trabantot is látni.

Gazdag István

(Folytatjuk.)

Eredményes befejezés

Kommentár

Igen nehéz és fárasztó voltak, a politikai kompromisszumok türelmes keresése után végre megszületett a konszenzus a belgrádi Száva-palotában. A 34 állam által korábban jóvá hagyott záróközleményt — némi módosítás után — Málta delegációja is elfogadta, s ezzel az utolsó akadály is elhárult a tanácskozás befejezésének útjából.

A belgrádi találkozó, a nehézségek, nézeteltérések ellenére, végül is pozitív hangvételű, a teendők reális számbavételével, eredményesen zárul — állapította meg dr. Petrán János nagykövet, a magyar küldöttség vezetője záróbeszédében. Hasonló zárlatban nyilatkozott Julij Voroncov, a szovjet delegáció vezetője, hangszólva: az egyöntetűség, amelyet a tanácskozás záródokumentuma tükröz, a belgrádi fórum igen fontos vívmánya. A részt vevő 35 ország képviselői ismét megerősítették érdekeltségüket az európai biztonság megszilárdításában, az enyhülési folyamat és az államok közötti együttműködés elmélyítésében. Egyben arról is határoztak, hogy a következő,

belgrádi típusú találkozót 1980. november 11-re Madridba hívják össze, és addig is három szakértői tanácskozást tartanak a viták békés rendezéséről, a tudományos kapcsolatok fejlesztéséről, valamint a földközi-tengeri államok gazdasági, tudományos és kulturális együttműködéséről.

Az eredmények tehát vitathatatlanok, azonban arról sem szabad megfeledkezni, hogy megszületését milyen komoly harc előzte meg Belgrádban. Egyes nyugati tőkésországok delegációi a fontos, egész Európa biztonságát érintő kérdések megvitatását kezdettől fogva megpróbálták háttérbe szorítani. Goldberg, az amerikai delegáció vezetője — még záróbeszédében is, igaz, már békülékenyebb hangon —, valamint több nyugati kollégája arra kívánta felhasználni a belgrádi tanácskozást, hogy az amerikai értelmezésű emberi jogok ürügyén rágalomokat zúdítsa a Szovjetunióra és a szocialista országokra, és mintegy elfogadtassa a más államok belügyeibe való beavatkozási kísérletek létjogosultságát.

A szocialista országok természetesen erőiesen

szavazatosították a megállapodást, hamis vádak, és arra törekedtek, hogy a helsinki záróközleményt egységes egészként kezeljék a tanácskozáson. Dr. Petrán János ezzel kapcsolatban a következőket mondta: „Mély meggyőződésünk, hogy aki az emberi jogok meg teljesebb érvényesülésének híve, az támogatja az enyhülést, a leszerelést, a jobb nemzetközi együttműködést és mindenekelőtt saját tetteivel mutat példát másoknak.” Világosan látni kell: a helsinki záróközlemény hosszú távú programot állított fel, s Belgrádban az elfogadása óta eltelt alig valamivel több mint két évet értékelték a küldöttek.

A Száva-palotában jóvá hagyott záróközlemény arról tanúskodik, hogy a tanácskozás önmagában is értékes hozzájárulást jelentett az 1975-ös európai biztonsági és együttműködési értekezleten kitűzött célok megvalósításának útján. A madridi találkozóig hátralevő két év — és ezt világosan kell látni — szintén jelentős fokmérője lesz az enyhülési folyamat életképességének és nagy mértékben meghatározhatja a következő találkozó eredményességét. (KS)